

Sygn. akt *XVI GC 838/13*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVI Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Cezary Skwara

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Rozen

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **T. S. i Z. S.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Państwowemu (...)** z siedzibą w W.

o odszkodowanie

1. Powództwo oddala.
2. Kosztami postępowania w sprawie obciąża powodów.
3. Zasądza od powodów Z. i T. S. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z siedzibą w W. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Cezary Skwara

Sygn. akt. XVI GC 838/13

UZASADNIENIE

W dniu 1 sierpnia 2013 r. powodowie Z. i T. małżonkowie S. wnieśli pozew przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) z siedzibą w W. o zasądzenie od pozwanego odszkodowania w wysokości 150 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 01 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, na które składają się:

- kwota 50 000 00 złotych, tytułem utraty możliwości wykorzystywania nieruchomości, położonej ulicy (...) w W. do celów rekreacyjnych;
- kwota 100 000 zł tytułem obniżenia wartości rynkowej nieruchomości, położonej ulicy (...) w W. na skutek oddziaływania hałasu powodowanego przez lotnisko O. im F. C. w W. na nieruchomość powódki oraz znajdowania się tej nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazywali, że są właścicielami nieruchomości, położonej ulicy (...) w W.. Nieruchomość ta jest położona w granicach obszaru ograniczonego z użytkowania dla lotniska im. F. C. w W.. Zdaniem powodów wprowadzenie (...) spowodowało powstanie po ich stronie szkody w postaci ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości, które wyraża się w konieczności znoszenia oddziaływania działalności pozwanego na korzystanie z nieruchomości (k. 2-3).

Pozwany nie wniósł odpowiedzi na pozew w zakreślonym terminie. Pozwanemu nie został przywrócony termin na wniesienie odpowiedzi na pozew (k. 51).

Na rozprawie w dniu 12 czerwca 2014 roku pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa. W ustnym uzasadnieniu stanowiska wskazał, iż powodowie zaniechali w sprawie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej, tym samym nie wykazali zasadności powództwa. Zgodnie zaś brzmieniem art. 6 k.c., to na powodach ciążył ciężar udowodnienia, iż ponieśli szkodę w związku z ograniczeniem korzystania z nieruchomości oraz że doszło do obniżenia wartości nieruchomości, której są właścicielami, w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska im. F. C. w W. (nagranie rozprawy z dnia 12 czerwca 2014 roku).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie Z. i T. małżonkowie S. są właścicielami nieruchomości, na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej, położonej w W., przy ul. (...), Dla powyższej nieruchomości Sąd Rejonowy dla Warszawy M. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

/okoliczności bezsporne, ponadto: odpis z księgi wieczystej (k. 7-11), wypis z rejestru gruntów (k. 6)/

Nieruchomość powodów jest położona w strefie obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r.

/okoliczności bezsporna, wskazana w pozwie, nie kwestionowana przez pozwanego/

Pismem z dnia 02 czerwca 2013 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 100 000 zł tytułem obniżenia wartości rynkowej nieruchomości powódki na skutek oddziaływania hałasu powodowanego przez lotnisko O. im. F. C. oraz kwoty 50 000 zł tytułem odszkodowania za utratę możliwości wykorzystywania nieruchomości do celów rekreacyjnych.

/okoliczności bezsporne, ponadto: wezwanie do zapłaty (k. 12-13)/

Powyższy stan faktyczny był bezsporny między stronami, dodatkowo potwierdzają go w/w dowody z dokumentów, które w ocenie Sądu należy uznać za wiarygodne jako jednoznaczne i niekwestionowane przez strony postępowania.

Powodowie zarówno w pozwie, jak i w toku dalszego postępowania nie zgłosili żadnych wniosków dowodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powodowie dochodzili zasądzenia od pozwanego kwoty 100 000 złotych, stanowiącej odszkodowanie z tytułu utraty jej wartości oraz kwoty 50 000 zł stanowiącej odszkodowanie, z powodu ograniczenia możliwości korzystania z nieruchomości do celów rekreacyjnych, wskutek ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska im. F. C. w W. .

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż jako podstawę prawną dochodzonego przez powodów roszczenia uznać należy art. 129-136 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

Artykuły 129-136 ustawy Prawo ochrony środowiska samodzielnie określają podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu wykupu nieruchomości, szkody poniesionej w związku z ograniczeniem korzystania z nieruchomości czy odpowiedzialności z tytułu tzw. rewitalizacji akustycznej. Potwierdza to m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2010 r., sygn. akt III CZP 17/10, w którym wskazano: „Przepisy art. 435 k.c. w związku z art. 322 POŚ. i art. 129 POŚ. przewidują rozłączne reżimy odpowiedzialności. Za taką interpretacją przemawia również dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w zakresie szkody polegającej na obniżeniu wartości nieruchomości. Rozszczępienie tych skutków na szkody wynikające z ograniczeń przewidzianych wprost w rozporządzeniu o ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania oraz szkody wynikające w emisji hałasu byłoby zresztą sztuczne” (Lex nr 584036). Dodatkowo, w świetle przyjętego i

ustalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego art. 435 k.c. znajduje zastosowanie jedynie do przedsiębiorstw, które w całości są wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Na potwierdzenie powyższego przywołać można tezę wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r. (sygn. akt II CSK 232/08) zgodnie z którą: „ W przepisie art. 435 § 1 nie chodzi o przedsiębiorstwo, które jedynie wykorzystuje do realizacji zadań ruch urządzeń wprawianych w ruch za pomocą sił przyrody, lecz o takie przedsiębiorstwo, które jako całość wprawiane jest w ruch za pomocą sił przyrody”. W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Najwyższy stwierdza, co następuje: „ Według orzecznictwa Sądu Najwyższego przyjęcie, że przedsiębiorstwo jest wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody wymaga uwzględnienia faktycznego znaczenia określonych technologii w działalności przedsiębiorstwa oraz oceny, czy możliwe byłoby osiągnięcie zakładanych celów produkcyjnych przedsiębiorstwa bez użycia sił przyrody (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r. I UK 97/05, OSNP z 2006 r., nr 21-22, poz. 336). Użyta siła przyrody powinna stanowić siłę napędową przedsiębiorstwa jako całości, by zatem jego istnienie i praca uzależniona była od wykorzystania sił przyrody, bez użycia których nie osiągnęłoby celu, do jakiego przedsiębiorstwo zostało utworzone (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1962 r., I CR 460/62, OSPiKA z 1964 r., nr 4, poz. 88). Oceniając, czy podmiot prowadzący przedsiębiorstwo ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 435 § 1 k.c., należy uwzględnić trzy momenty: stopień zagrożenia ze strony urządzeń, stopień komplikacji przy przetwarzaniu energii elementarnej na pracę oraz ogólny poziom techniki (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 1977 r., IV CR 217/77, OSNCP 1978, nr 4, poz. 73). Tam, gdzie nie chodzi o uruchomienie dużych mocy elementarnych, nie można mówić o szczególnym niebezpieczeństwie, które leżało u podstaw wprowadzenia odpowiedzialności na zasadzie ryzyka (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 1987 r., II CR 222/87, OSPiKA 1988, nr 7-8, poz. 174)”.

Zgodnie z powyższą judykaturą art. 435 k.c. znajduje zastosowanie jedynie do przedsiębiorstw, które w całości są wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Taka sytuacja nie występuje w przypadku pozwanego.

Dodatkowo, należy wskazać, iż zdaniem Sądu, art. 129 Prawa ochrony środowiska jest przepisem szczególnym w stosunku do regulacji zawartej w art. 435 k.c., dlatego jedyną możliwą podstawą dochodzenia roszczeń w związku z ustanowieniem obszarem ograniczonego użytkowania, winny być przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska.

Należy podzielić stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarte w wyroku z dnia 30 listopada 2010 r., w sprawie VI Aca 1156/10, zgodnie z którym prowadzenie legalnej działalności portu lotniczego nie stanowi deliktu cywilnego, mimo że hipotetycznie oddziałuje negatywnie na położone w pobliżu nieruchomości, ze względu na hałas. Nie można przy tym negować, że położone w sąsiedztwie lotnisk nieruchomości mogą powodować obniżenie wartości nieruchomości w stosunku do stanu, jaki by ją kształtował, gdyby sąsiedztwo takie nie istniało, ale można również zakładać, że położenie nieruchomości w pobliżu portu lotniczego powoduje, że nieruchomość staje się atrakcyjna, zależy to przecież od przeznaczenia danej nieruchomości. Obniżenie potencjalnej wartości nieruchomości, nie mieści się w granicach szkody, ani jako rzeczywista strata, ani jako utracona korzyść. Tak, więc na zasadach ogólnych odpowiedzialności odszkodowawczej nie jest możliwe dochodzenie z tego tytułu roszczeń, wobec przedsiębiorstwa prowadzącego lotnisko ani na zasadzie winy - art. 415 k.c., ani ryzyka - art. 435 § 1 k.c. tym bardziej, że port lotniczy nie może być uznany za zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody, nawet, jeżeli poszczególne elementy organizacji takiego przedsiębiorstwa korzystają z sił przyrody. Dopiero w sytuacji, gdy działalność prowadzącego port lotniczy wykraczałaby poza granice legalności, a nadto byłaby zawiniona - szkody z tego tytułu wynikłe, mieszczące się w zakresie strat rzeczywistych lub utraconych korzyści, mogłyby stanowić przesłanki dochodzenia roszczeń odszkodowawczych na podstawie art. 435 k.c.

W myśl art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części (ust.1). W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości (ust. 2).

Przypisanie Pozwanemu odpowiedzialności na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, wymaga wykazania z jednej strony ograniczeń w sposobie korzystania z nieruchomości wynikających z utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania na mocy uchwały. Z drugiej strony ograniczenia te muszą powodować, że korzystanie z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone. Potwierdza to wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008r., w którym wyjaśniono: „Hipoteza art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27.4.2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.) nie obejmuje każdego ograniczenia korzystania z nieruchomości położonej w obszarze ograniczonego użytkowania, ale tylko takie, które w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania wynikają z zakresu ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości wskazanego w akcie prawa miejscowego, tworzącego obszar ograniczonego użytkowania.” (sygn. akt II CSK 367/08, Legalis nr 172800). Dodatkowo w uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd wskazał: „Nie powinno też budzić wątpliwości, że należy przyjąć, co do samego sposobu korzystania z nieruchomości, którego ma dotyczyć ograniczenie, iż w art. 129 ust. 2 OchrŚrodU jest mowa o ograniczeniu korzystania w dotychczasowy sposób lub sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem”. Ponadto, przypisanie odpowiedzialności Pozwanemu wymaga również, wykazania poniesienia szkody pozostającej w związku z ograniczeniami wynikającymi z objęcia danej nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania oraz istnienia związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy szkodą a ograniczeniami wynikającymi z objęcia danej nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania.

Ciężar w tym zakresie dowodu, spoczywa na stronie powodowej, zgodnie z treścią art. 6 k.c. Powodowie w niniejszej sprawie, nie wykazali ani istnienia szkody, ani związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy szkodą, a regulacjami prawnymi wprowadzonymi na podstawie uchwały. Powodowie zarówno w pozwie, jak i w toku postępowania nie przedstawili żadnych dowodów, potwierdzających fakt, iż doszło do ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Same stwierdzenia zawarte w uzasadnieniu pozwu, nie mogą stanowić podstawy do uwzględnienia powództwa.

W takim samym zakresie powodowie nie wykazali faktu obniżenia wartości nieruchomości, wskutek ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Z całą pewnością, nie można a priori zakładać, iż położenie nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania przekłada się na spadek jej atrakcyjności oraz wartości. Zgodnie natomiast z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009r. o sygn. akt. II CSK 565/08 na podstawie art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska, przesłanką żądania odszkodowania z tytułu utraty wartości nieruchomości jest wystąpienie istotnego ograniczenia lub zmuszenie właściciela do zmiany dotychczasowego korzystania z nieruchomości, co nie zostało wykazane w niniejszej sprawie. Odszkodowanie przysługuje za konkretną szkodę, która jest następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego, które wprowadza ograniczenie w dotychczasowym sposobie korzystania z nieruchomości lub uniemożliwia korzystanie z nieruchomości w sposób dotychczasowy.

Powodowie takich ograniczeń nie wykazali, a zatem nie można stwierdzić, iż ponieśli jakąkolwiek szkodę, która powinna być rekompensowana w drodze odszkodowania za utratę wartości nieruchomości. Samo zaś położenie nieruchomości powodów w obszarze ograniczonego użytkowania, nie może stanowić podstawy do uznania, iż powoduje automatyczny spadek jej wartości.

Wobec nieudowodnienia zasadności powództwa przez powodów podlegało ono oddaleniu.

O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na zasądzone od powódki na rzecz pozwanego koszty procesu składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600 zł (zgodnie z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu), a także kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.